

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2573/2019
02.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиле малолетне АА из ..., коју заступа мајка ББ, чији је пуномоћник Слађана Купрес, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Нестор Аврамов, адвокат из ..., ради лишења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 106/19 од 07.03.2019. године, на седници одржаној 02.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 106/19 од 07.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бечеју П2 367/2018 од 05.12.2018. године, усвојен је тужбени захтев и делимично лишен родитељског права тужени, на тај начин што ће законска заступница мајка малолетне АА, ББ из ..., самостално одлучивати о питањима која битно утичу на живот детета, нарочито о образовању, о предузимању већих медицинских захвата над дететом, о промени пребивалишта детета и о располагању имовином детета велике вредности. Обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 424.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 106/19 од 07.03.2019. године, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев тужиле малолетне АА, којим је тражено да се тужени делимично лиши родитељског права у односу на малолетну тужилу и то права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, о образовању, предузимању већих медицинских захвата, о промени пребивалишта детета и располагању имовином детета веће вредности. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, брак туженог и мајке малолетне тужиле разведен је правноснажном пресудом од 31.05.2006. године, којом је мал. тужиле поверена на самостално вршење родитељског права мајци, а тужени обавезан да доприноси издржавању малолетног детета. Малолетна тужиле је рођена ... године са ... синдромом, генетским поремећајем који ..., због чега је тужили потребна терапија и контролни прегледи код неуролога, ендокринолога, психолога и нутриционисте, као и надзор и контрола у погледу узимања хране. До развода је живела са родитељима у ..., тужени је сносио трошкове њеног лечења, а након развода, живи са мајком у ... која се о њој стара, која је по занимању ..., запослена у .. . Мајка је води на лекарске прегледе, стара се о њеној терапији, обезбеђује физичку активност одласцима на базен и набављањем кућне опреме за вежбање и помаже у савладавању градива. Тужени је ... држављанин, живи у ... где прима социјалну помоћ, јер је потпуно неспособан за рад. Правноснажном пресудом од 18.11.2015. године, обавезан је да доприноси издржавању малолетног детета у износу од 200 евра, почев од 01.05.2014. године, па убудуће. Пресудом од 03.10.2017. године тужени је оглашен кривим за недавање издржавања, а у октобру 2017. године исплатио је све заостале рате доприноса за издржавање детета. Малолетна тужиле је до ... разреда похађала редовни школски програм на ... језику у основној школи у ..., а од уписа у ... разред основне школе, тужени је иницирао поступак инклузије малолетног детета у основно школско образовање, тако да је од марта 2016. године тужиле наставила школовање по индивидуалном образовном плану ИОП1. Односи између родитеља су поремећени. Тужени се противио одлуци мајке да дете оперише вид у ..., тако да је мајка тај захват реализовала без његове сагласности, а противио се и томе да се малолетна тужиле упише у интернат у ..., иако је то извештајем комисије вештака препоручено. Мајка је уписала малолетну тужилу у ... „...“ у ..., специјалну школу интернатског типа, тако да малолетна тужиле викендом долази кући и борави код мајке.

Према мишљењу стручне установе – Центра за социјални рад у Новом Бечеју од 30.11.2015. године, оба родитеља се ангажују око помоћи и подршке детету и нема елемената да се отац делимично лиши родитељског права над малолетном тужиљом. Вештачењем од стране специјалисте медицинске психологије од 09.12.2015. године, као и тима психолога КЦВ Клинике за неурологију од 18.12.2015. године и Судско-медицинског одбора Медицинског факултета у Новом Саду од 20.09.2016. године, утврђено је да је малолетна АА на нивоу ментално недовољне развијености благог степена IQ ..., да код ње нема психопатолошких промена, али да јој је отежано сналажење у свакодневним ситуацијама и да је емоционално и социјално мање зрела, због чега је оправдано да се родитељски надзор над њом настави, а вештачењем психолога предложено је породично саветовање да би се побољшало заједничко одлучивање родитеља о питањима која утичу на живот детета. Ниједним обављеним вештачењем нису утврђени елементи да би се тужени делимично лишио родитељског права. Вештачењем од старне Института за ментално здравље у Београду од 19.01.2018. године утврђено је да је тужени показивао интересовање за развој детета,

да има адекватне родитељске способности, да је сагласан да малолетна тужилца настави школовање у ... у ... и да нема разлога да се делимично лиши родитељског права.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и делимично лишио родитељског права туженог, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду закључујући да није основан тужбени захтев управљен на делимично лишење родитељског права - лишење права туженог да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, о образовању, преузимању већих медицинских захвата, о промени пребивалишта детета и располагању имовином детета веће вредности. Оцењено је да тужени савесно врши родитељска права и дужности, да су његови поступци у најбољем интересу детета и да нема радњи туженог које би се правно могле квалификовати несавесним вршењем права или дужности из садржине родитељског права.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилно применио материјално право доносећи побијану одлуку. Другостепени суд је довољно расправио питање најбољег интереса малолетне тужилце и савесног вршења родитељских дужности од стране туженог. Малолетна тужилца је дете узраста сада ... година, која живи са мајком у ..., која над њом врши родитељско право и која је уписала у специјалну школу интернатског типа, тако да викендом борави и долази код мајке, а тужени је позитивно мотивисан да врши родитељско право, што је показао ангажовањем око обезбеђења индивидуализованог програма образовања детета и покушајем да се укључи у питање лечења и образовања детета, чиме је исказао став да жели да учествује у доношењу битних одлука за живот свога детета. Код наведеног је неупитан и интерес детета за очувањем таквог односа, на начин који је устаљен и погодан за дете њеног узраста и комплексних развојних потреба. Као родитељ који не врши родитељско право, тужени добро препознаје дететове потребе и интересе. Он поступа у интересу детета, оправданим противљењем о одређеним питањима која се тичу детета, које нема карактеристике понашања којима се показује немар и угрожава најбољи интерес детета. Управо из угла најбољег интереса малолетног детета у овом узрасту и стању у коме се оно налази због болести, противљење туженог као родитеља је оправдано, јер такво противљење не представља несавесно вршење родитељског права, а нема ни других показатеља о несавесном вршењу родитељског права од стране туженог, што је утврђено и вештачењем. Руковођен најбољим интересом малолетног детета, тужени као родитељ који не врши родитељско право и не живи са дететом, користи се правима која му припадају у смислу члана 78. став 3. Породичног закона. Наведено обухвата право и дужност да са дететом одржава лични однос и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно а родитељем који врши родитељско право. Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона, сматрају се нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности. Родитељ који несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права, може бити делимично лишен родитељског права и то права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, како је прописано чланом 82. Породичног закона. У конкретном случају, спор је настао око питања образовања детета и одређеног медицинског захвата који је било потребно урадити, а о том питању тужени има право да одлучује заједнички и споразумно са тужилцом, као родитељем који самостално врши родитељско право. У одсуству њиховог споразума, суд цени шта представља најбољи интерес детета и руководи се најбољим интересом детета када одлучује у

спору за лишење родитељског права (члан 266. став 1. Породичног закона). Судска одлука мора бити у складу са највишим циљем, а то је афирмација права малолетног детета и права некомпромитованог родитеља за вршење родитељских дужности на начин који ће одговарати добробити детета.

Утврђене чињенице указују да за сад нема услова да се тужени делимично лиши родитељског права, јер тужени није испољио несавесност у вршењу права или дужности из садржине родитељског права, те се није стекао разлог за делимично лишење родитељског права, у смислу члана 82. став 1. Породичног закона.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић